

บทบาทผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

Administrator's Role Related to the Effectiveness of Municipal schools in Region 1

อาทิตยา ศกุนะสิงห์¹

มัทนา วัฒนอมศักดิ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบ 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยใช้สถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จำนวน 30 โรงเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหาร ตามแนวคิดของ มินทซ์เบิร์ก (Mintzberg) และประสิทธิผลของสถานศึกษาตามแนวคิดของฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Abstract

The purposes of this research were to find 1) the administrator's role of municipal schools in Region 1, 2) the effectiveness of municipal schools in Region 1, and 3) the relationship between administrator's role and the effectiveness of municipal schools in Region 1. The sample used in this research were 30 municipal schools in Region 1. The respondents consisted of school administrators and teachers, with the total of 240. The research instrument used was a questionnaire concerning administrator's role based on Mintzberg, and school effectiveness based on Hoy and Miskel. The statistical used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product – moment correlation coefficient.

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The findings of the research were as follow

1. The administrator's role of the municipal schools in Region 1, as a whole and as an individual, was found at a high level.
2. The effectiveness of municipal schools in Region 1, as a whole and as an individual, was found at a high level.
3. There was a relationship between the administrator's role and the effectiveness of municipal schools in Region 1 at .01 level of significance.

บทนำ

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 80 (4) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภารกิจในความรับผิดชอบของท้องถิ่นมีอยู่หลายภารกิจ และภารกิจในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ก็เป็นภารกิจที่สำคัญอีกภารกิจหนึ่งของท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมีมาตรฐาน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ประกอบกับพิจารณาเห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีศักยภาพ และมีโอกาสในด้านความพร้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาของท้องถิ่น ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนโดยทั่วไป จึงได้กำหนดให้โรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้เต็มคุณภาพและมีมาตรฐานซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้สรุปผลการประเมิน

คุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ. 2544 – 2548) จำนวน 30,010 แห่ง แสดงให้เห็นภาพรวมของสถานศึกษาในประเทศไทยที่ไม่ได้มาตรฐานถึง ร้อยละ 65 ส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาของรัฐบาลขนาดเล็กในชนบท ซึ่งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาจำนวน 30,010 แห่ง ประกอบด้วยสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 26,584 แห่ง สถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 2,116 แห่ง สถานศึกษาในสังกัดการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 881 แห่ง สถานศึกษาในสังกัดกองพุทธศาสนา จำนวน 269 แห่ง สถานศึกษาในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 131 แห่ง และโรงเรียนสาธิตฯ จำนวน 29 แห่ง ซึ่งการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า สภาพการศึกษาไทยในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการที่ถือเป็นงานหลักในการบริหารการศึกษา และเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาล ได้มีการดำเนินงาน และพัฒนาการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาอันยาวนานถึง 70 ปี ในส่วนของจัดการศึกษาซึ่งมีสำนักประสานและพัฒนาจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับ

ดูแล และให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล แต่การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลก็ยังพบปัญหาดังที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทยสรุปไว้ดังนี้ 1) ปัญหาด้านปัจจัย ได้แก่ ผู้บริหารบางส่วนยังขาดภาวะผู้นำ ไม่ได้นำความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการไปใช้ให้เกิดความสำเร็จต่อการจัดการศึกษา ครูปฏิบัติการสอนยังไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ครูมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอนมากเกินไป อัตราส่วนครูต่อนักเรียนไม่สมดุล สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสม และไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) ปัญหาด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดกิจกรรมและนำเทคนิควิธีการ ความรู้ความเข้าใจ และสื่อมากระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ ไม่ได้นำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยี และสื่อที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อย 3) ปัญหาด้านผลผลิต ได้แก่ ผู้เรียนยังไม่สามารถจำแนกข้อมูลเปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด ประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดีข้อเสีย ความถูกผิดระบุสาเหตุ ค้นหาคำตอบหรือมีความคิดจินตนาการคาดการณ์กำหนดเป้าหมายและมีวิสัยทัศน์ได้ นอกจากนี้ผู้เรียนยังไม่มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้รายงานการวิจัย การบริหารการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับสรุป ได้ข้อสรุปปัญหาการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านวิชาการ ประเด็นที่ระบุว่าเป็นปัญหา 3 อันดับแรกคือ ไม่มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของเทศบาล รองลงมาคือขาดการนำผลการนิเทศโรงเรียนพัฒนาการจัดการศึกษาและขาดการนิเทศโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ปัญหาด้านงบประมาณ พบว่าปัญหาที่ระบุอยู่ในระดับปานกลางคือพัสดุ/ครุภัณฑ์ในปัจจุบันไม่เพียงพอแก่การใช้งาน 3) ปัญหาด้านการบริหารบุคคลพบว่าปัญหา

ที่ระบุอยู่ในระดับปานกลางคือ บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และบุคลากรได้รับมอบหมายงานไม่ตรงกับความรู้และความสามารถ 4) ปัญหาด้านการบริหารทั่วไป ประเด็นที่ระบุว่าเป็นปัญหา 3 อันดับแรกคือระบบข้อมูลและสารสนเทศภายในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ รองลงมาคือข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาไม่มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันและขาดระบบสารสนเทศเชื่อมโยงข้อมูลของโรงเรียนทำให้ไม่คล่องตัวจากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีปัญหาอีกมาก ซึ่งการบริหารสถานศึกษาโดยผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษา หากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลให้การบริหารงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพไปด้วย ในขณะเดียวกันถ้าผู้บริหารขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ก็ย่อมส่งผลทำให้การบริหารงานในสถานศึกษาล้มเหลว ทั้งนี้ การบริหารงานในด้านต่าง ๆ ย่อมสะท้อนจากการบริหารงานของผู้บริหารเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยการบริหารงานเป็นเครื่องมือในการสนับสนุน

ในส่วนของประสิทธิผลของสถานศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรการจัดให้มีการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 เป็นต้นมา ผลการประเมินที่ได้นอกจากจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาในภาพรวมแล้วยังใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายระดับชาติ และใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา จากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประจำปีการศึกษา 2550 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครนครปฐม พบว่าผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในวิชาภาษาไทยและวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ทั้งสองกลุ่มสาระ โดยกลุ่มสาระภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 44.76 และกลุ่มสาระคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ย

ร้อยละ 38.75 และจากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2550 ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครปฐม พบว่าคะแนนในทุกกลุ่มสาระมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50.00 โดยกลุ่มสาระภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มสาระอื่นคือมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 47.33 ลำดับถัดมาคือกลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 40.14 กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 32.09 กลุ่มสาระคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 30.36 ส่วนกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือค่าเฉลี่ยร้อยละ 24.99 จากสภาพดังกล่าวมีข้อเสนอแนะให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมในระดับประเทศ และเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ และใช้เป็นข้อมูลในการกำกับติดตามควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษายังมีปัญหาในการบริหารงานของผู้บริหารซึ่งเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารงานต่าง ๆ ในสถานศึกษา และเป็นปัญหาสำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย และสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้ชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1
2. เพื่อทราบประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย

ในขั้นตอนนี้เป็นศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จากเอกสาร ข้อมูลทางสถิติ รายงานและบทความต่าง ๆ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดหลักการ ทฤษฎี เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

เป็นขั้นตอนในการจัดสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำเครื่องมือไปพัฒนาและตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดเป็นตัวอย่างเป็นการวิจัย นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

เป็นขั้นตอนการเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดเทศบาลที่จัดการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 - 4 กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 32 โรง

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีและมีความเชื่อถือได้ ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยมีรายละเอียดดังนี้ จากสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 จำนวน 32 โรง ผู้วิจัยเปิดตารางของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 โรง จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยจำแนกตามจังหวัด ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 4 และใช้การสุ่มอย่างง่ายในการเลือกโรงเรียน กำหนดให้ผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียนจำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และพนักงานครู 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 240 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ราชการ ตำแหน่งหน้าที่และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) โดยผู้วิจัยนำมาจากแนวคิดของมินทซ์เบิร์ก (Mintzberg) ประกอบด้วย 10 ตัวแปรย่อย ดังนี้ 1) บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์การ (symbolic or figurehead) 2) บทบาทเป็นผู้นำองค์การ (leader) 3) บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ (liaison) 4) บทบาทเป็นผู้กำกับติดตามผล (monitor) 5) บทบาทเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (disseminator) 6) บทบาทเป็น

ผู้ประชาสัมพันธ์ (spokesperson) 7) บทบาทเป็นผู้ประกอบการ (entrepreneur) 8) บทบาทเป็นผู้จัดสิ่งก่อวุ่น (disturbance handler) 9) บทบาทเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร (allocator) 10) บทบาทเป็นผู้เจรจาต่อรอง (negotiator)

ตอนที่ 3 การสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y_{tot}) โดยผู้วิจัยนำมาจากแนวคิดของ ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel) ประกอบด้วย 5 ตัวแปรย่อย ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ (achievement) 2) ความพึงพอใจในการทำงาน (job satisfaction) 3) การขาดงาน (absenteeism) 4) อัตราการลาออกจากการเรียนกลางคัน (dropout rate) และ 5) คุณภาพโดยทั่วไป (overall quality)

แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale)

การพัฒนาเครื่องมือ

การพัฒนาเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาพัฒนาเครื่องมือ

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาและเนื้อหา พิจารณาค่า IOC (index of item objective congruence) ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามมีค่ามากกว่า 0.6 ทุกข้อ ผู้วิจัยใช้คำถามทุกข้อคำถาม

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี ซึ่งไม่ได้อยู่ในกลุ่มประชากร จำนวน 4 โรง รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 32 คน

4. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามกลับมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -

Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ใช้หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวความคิดของเบสท์ (Best)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 240 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 เป็นเพศชาย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 อายุสูงกว่า 50 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 22.92 และอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 19.58 อายุราชการน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 40.83 อายุราชการระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.25 อายุราชการระหว่าง

10-20 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็น 22.08 และอายุราชการมากกว่า 30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.84 ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และตำแหน่งพนักงานครู จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 52.08 ระดับปริญญาโท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 47.08 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.84

ตอนที่ 2 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, $S.D = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ($\bar{X} = 4.33$, $S.D = 0.29$) บทบาทเป็นผู้นำขององค์กร ($\bar{X} = 4.02$, $S.D = 0.37$) บทบาทเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.97$, $S.D = 0.42$) บทบาทเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.96$, $S.D = 0.46$) บทบาทเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.95$, $S.D = 0.44$) บทบาทเป็นผู้กำกับติดตามผล ($\bar{X} = 3.94$, $S.D = 0.42$) บทบาทเป็นผู้จัดสิ่งก่อการ ($\bar{X} = 3.93$, $S.D = 0.50$) บทบาทเป็นผู้ประกอบการ ($\bar{X} = 3.91$, $S.D = 0.46$) บทบาทเป็นผู้เจรจาต่อรอง ($\bar{X} = 3.91$, $S.D = 0.50$) และบทบาทเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร ($\bar{X} = 3.85$, $S.D = 0.48$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, $S.D = 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การขาดงาน ($\bar{X} = 3.81$, $S.D = 0.61$) คุณภาพโดยทั่วไป ($\bar{X} = 3.78$, $S.D = 0.35$) ความพึงพอใจในการทำงาน ($\bar{X} = 3.73$, $S.D = 0.28$) อัตราการลาออก จากการเรียนกลางคัน ($\bar{X} = 3.67$, $S.D = 0.46$) และผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 3.54$, $S.D = 0.28$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับ ประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y_{tot}) โดยรวมมีความสัมพันธ์กัน ($r = 0.541^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลกับบทบาทผู้บริหารแต่ละด้านพบว่าบทบาทผู้บริหารทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ยกเว้นบทบาทผู้บริหารด้านสัญลักษณ์ขององค์กร (X_1) ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความตระหนักถึงบทบาทผู้บริหารทุก ๆ บทบาทในการบริหารงานสถานศึกษา รู้จักวางตัวเพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษา เป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในหรือนอกสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้นำในการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ มีความสามารถในการสั่งการ ควบคุมการดำเนินงาน ตลอดจนให้คำแนะนำเพื่อให้งานสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทในการเป็นผู้ประชาสัมพันธ์ สามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาไปสู่ภายนอก เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารยังสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลทั้งภายในและนอกสถานศึกษาในการพัฒนาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่

เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ผู้บริหารยังมีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องและรวดเร็ว ผู้บริหารมีบทบาทในการเป็นผู้กำกับติดตามผล มีบทบาทเป็นผู้จัดสิ่งก่อกวน เป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างทันท่วงทีและพยายาม ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้ประกอบการของสถานศึกษาคือเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ผู้บริหารยังต้องแสดงบทบาทในการเป็นผู้เจรจาต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรและผลประโยชน์ที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสามารถจัดสรรทรัพยากรให้แก่ส่วนต่าง ๆ ในสถานศึกษาอย่างถูกต้องและเป็นธรรม นอกจากนี้ในการคัดเลือกผู้บริหารในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามีขั้นตอนที่คัดกรองและเลือกสรรบุคคลที่มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่ง จึงทำให้สถานศึกษาได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการแสดงบทบาทของตนเองในฐานะผู้บริหารได้เป็นอย่างดี จึงทำให้บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร มีความเห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และผู้บริหารสามารถครองตนครองคน ครองงาน ได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีความพึงพอใจในการทำงานสูง มาทำงานอย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดงาน ประกอบกับสถานศึกษามีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาให้อยู่ในระดับสูงส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนจากครู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้มาตรฐาน การลาออกจากการเรียนกลางคันของนักเรียนมีน้อย จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษา

สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

3. จากการวิจัย พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บทบาทผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ยกเว้นด้านบทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจการภายในสถานศึกษา นั่นคือ บทบาทของผู้บริหารย่อมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา แต่ผลการศึกษาพบว่า บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 อาจเนื่องมาจาก บทบาทเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร เป็นการแสดงออกทางสังคมมากกว่าแสดงออกในลักษณะของนโยบาย จึงทำให้บทบาทด้านเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบการวิจัย การอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาพบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทด้านเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ผู้บริหารควรพยายามจัดสรรทรัพยากรที่ได้รับมาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรมตามลำดับความสำคัญ

2. จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดของส่วนประกอบของประสิทธิผล ควรได้รับการพัฒนาดังนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย หรือจัดการอบรมเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใหม่ ๆ กระตุ้นสอบประเมินคุณภาพระดับชาติ (NT) ของนักเรียน มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาในสถานศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มากที่สุด เพื่อส่งผลให้ประสิทธิผลของสถานศึกษามีคุณภาพ นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างเป็นระบบ มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารควรมีนโยบายให้ครูมีแนวทางการสอนที่พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการคิดที่เป็นระบบ ให้กับนักเรียนในสถานศึกษา โดยใช้การศึกษาในลักษณะบูรณาการ โดยให้เด็กนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และจากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการขาดเรียนของนักเรียนมีระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ยังมีความถี่ในการขาดเรียนของนักเรียน การขาดเรียนของนักเรียนทำให้พัฒนาการทางการศึกษาไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้บริหารควรมีนโยบายให้ครูที่ปรึกษาสอบถามสาเหตุและร่วมแก้ปัญหาการขาดเรียนของนักเรียน เพื่อให้การพัฒนาทางการศึกษาของนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

3. จากการศึกษาพบว่า บทบาทผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 กับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติบทบาท

ของผู้บริหารมากเท่าใดประสิทธิผลของสถานศึกษาก็จะมีประสิทธิผลในลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญในการแสดงบทบาทในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
4. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
5. ควรมีการศึกษารูปแบบองค์ประกอบการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. คู่มือแนวทางการพัฒนา (โรงเรียนมาตรฐานคุณภาพตัวอย่าง). ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- กิตติมา ปรีดีดิกล. “บทบาทที่ไม่ควรถูกลืม.” การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้, 3. กรุงเทพฯ : เบลโลการพิมพ์, 2545.
- กระทรวงมหาดไทย. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. การสัมมนาเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการกระจายอำนาจของรัฐบาลประจำปี 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาธรศึกษาดินแดน, 2545.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : บัณฑิตโพธิ์, 2545.
- ดร. สุนทราวุธ. หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2546
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อรุณสกลาครพรว, 2545.

มัทนา วัฒนอมศักดิ์. “รูปแบบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู.” คุณนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร 2550.

ราชกิจจานุเบกษา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 [Online], accessed 2 เมษายน 2552. Available : <http://rachakitcha.soc.go.th/ DATA/PDF/2550/A/047/1.PDF>

สงบ ประเสริฐพันธ์. ร่วมกันสร้างสรรค์คุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น , 2543 .

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์การพิมพ์, 2543.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. “ทฤษฎีองค์การประสิทธิภาพ.” ใน รวมบทความสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาสังคมวิทยา มานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2547. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2547.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานการวิจัย การบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับสรุป. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิคจำกัด, 2550.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานสรุปการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในวาระครบรอบ 4 ปี ของการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : สำนักงานผลการจัดการศึกษา, 2546.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). รายงานประจำปี 2548 [Online], accessed 25 เมษายน 2552. Available from: <http://www.onesqa.or.th/th/download/index.php?SystemModuleKey=9>

สุนิสา ประวิชัย, ผศ. ภาพสะท้อนครูไทยในสายตาศิษย์.
กรุงเทพฯ : มติชนรายวัน, วันจันทร์ที่ 17
มกราคม 2548.

Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing.
3rd ed. New York : Harper & Row
Publisher, 1974.

Hoy, Wayne K., and Cecil G. Miskel, Educational
Administration : Theory Research and
Practice. 8th ed. New York : Mc Graw – Hill
Inc., 2008.

Likert, Rensis. New Pattern of Management. New
York : Mc Graw-Hill Book Company,
1961.

Mintzberg, Henry. The Nature of Managerial Work.
New York : Harper & Row, 1973.

